

niet een deel worden van de (in oprichting zijnde) staat Oost-Indonesië. Op *die* grondslag was het kabinet bereid, de overeenkomst van Linggadjati (waarvan op 15 november alleen maar het ontwerp was vastgesteld) te laten ondertekenen door de Commissie-Generaal.

Hier moest de Tweede Kamer zich over uitspreken, zulks tegen een achtergrond van grote verdeeldheid en onduidelijkheid in den lande (begin december, toen van de 'aankleding' van de overeenkomst nog niets bekend was, was bij een onderzoek van de publieke opinie gebleken dat 38% van de ondervraagden vóór de overeenkomst was, 36% er tegen en 26% geen mening had). In die Kamer diende de rechtse oppositie een motie in die uitsprak dat de toezeggingen van de 7 december-toespraak dienden te worden nageleefd en dat de overeenkomst van Linggadjati daarmee in strijd was. Romme voelde aan dat die motie de steun zou krijgen van een aanzienlijk aantal KVP'ers – om dat te voorkomen legde hij aan de voorzitter van de PvdA-fractie, van der Goes van Naters, het denkbeeld voor dat zij samen een motie zouden indienen waarin de Kamer zou uitspreken dat zij de toelichting door de Commissie-Generaal en de verklaring van het kabinet, beide aan haar voorgelegd, als wezenlijke onderdelen van de overeenkomst zag. De PvdA-fractie keurde dat denkbeeld goed – dat deden óók partijvoorzitter Vorrink en Schermerhorn, beiden in het Kamergebouw aanwezig (Schermerhorn die in het kabinetsberaad als eerste van een mogelijke 'aankleding' had gerept, gaf zijn akkoord met de woorden: 'Het is een rotting maar jullie moeten het doen' ¹), en vervolgens werd de motie op 20 december met vijf-en-zestig tegen dertig stemmen aangenomen. Aangenomen werd ook een tweede, alleen door Romme ingediende motie, dat alle nog geïnterneerde Nederlanders en Indische Nederlanders ten spoedigste door de Republiek moesten worden vrijgelaten.

★

De aanneming van de motie-Romme/van der Goes van Naters stimuleerde de buitenparlementaire oppositie om haar actie (de overeenkomst was nog altijd niet ondertekend) uit te breiden. Ter voortzetting van de

¹ Aangehaald in Gase, p. 15.